

današnjim stanjem in razvojem, bi ob nakazanih predmetnih širitvah in novih teoretičnih predmetih to res lahko bil čudovit študij, v nasprotnem primeru pa je po mojem ta predmetnik brez perspektive. V četrtem letniku je sicer cela vrsta izbirnih predmetov, ki pa po mojem ne morejo nadomestiti temeljnih znanj. Mislim, da etnolog ne bo usposobljen za kustosa v muzeju, potem ko bo eno leto poslušal predavanja o muzeologiji, zgodovini in vrstah muzejev itd., ampak je veliko bolj pomembno, da bo poznal tradicionalno kulturo, postopke, predmete in nazive in tudi sodobne inovacije. Podobno velja za konservatorstvo. Treba je poznati regionalno stavbarstvo, stavbe, načine in materiale; samo konservatorstvo z zgodovino, načini in zakonodajo varstva kulturne dediščine se lahko predela hitro, saj se poglobitno izkusi v praksi. Tudi v turizmu bo lahko etnolog uporaben samo, če bo poznal regionalno stavbarstvo, gospodarstvo, nošo, prehrano, šege, glasbo, ples, narečja... Brez poznavanja temeljnih etnoloških področij etnolog ne bo mogel koristno delati v vejah uporabne etnologije, četudi bi jih imenoval applied anthropology...

mag. Mojca Ravnik

MNENJE

Glede na dosedanje izkušnje v Inštitutu za slovensko narodopisje ugotavljamo, da oddelek za etnologijo študentom daje primerno teoretično podlago, premalo pa stvarnega znanja o vseh področjih narodopisja ali folkloristike. Nihče ne terja ali pričakuje specialistov, saj se bodo za to usposabljali v ustanovah, kjer se bodo zaposlili. Mislimo pa, da bi morali biti s stroko, ki se ji bodo posvetili, toliko seznanjeni, da jim ob nastopu službe ne bi bilo treba začeti od temeljev, kar se sedaj praviloma dogaja. S tem se podaljšuje čas njihovega usposabljanja in otežuje pridobivanje znanstvenih naslovov.

Mirko Ramovš

DISKUSIJA

Ne bom govoril o novem učnem načrtu, ki smo si ga pred časom skrivaj podajali pod mizami, ampak o ekcesu, ki ga je ta program izzval. Zakaj?

Ta program se mi zdi dovolj jasen, da bi se o njem dalo kompletno razpravljati. Po moji grobi oceni nima prave, jasne identitete. Če je nastal kot odziv (kritika) na neki drug program brez pravega lica, je tudi sam zgrešil namen. To je prvi kavelj. Dalje.

Če odmislimo vse čustveno, zasebno in vse nevljudnosti, ostane dejstvo, da je program študija etnologije pred veliko spremembo. (Če bo pomembna in tehtna, še ne vemo!) To pa je sprememba velikega segmenta slovenske etnologije in zato ne brez posledic za celo telo slovenske etnologije.

Ob takih dogodkih navadno rečemo: namen je dober, pot pa ni prava. To pa spet pomeni, da se je nakopičilo toliko nerešenih problemov, da je zdaj nemogoče vse rešiti na normalen način.

Razlogi za spremembe so lahko zelo številni. Pogrešam tehtno analizo teh razlogov. Na primer: slovenska etnologija v veliki meri še vedno brska za "realnimi" etničnimi vrednotami, medtem ko se je velik del slovenskih vrednot že zdavnaj preselil na simbolno raven. Tam se zdaj dogaja etnična emancipacija, ne pa v ljudski kulturi in v načinu življenja. Ali z drugimi besedami: danes je več etnografije v parlamentu kot pa v zdravem kmečkem okolju.

Ali kaj podobnega. Taki razlagi bi vsi prisluhnili.

To so vse lahko razlogi, ki kličejo po spremembi "dogem" slovenske etnologije. Tako pa smo zdaj v položaju, da zapoznemo kritiziramo dosedanje programe oddelka in hkrati novi program. Zato bi bilo treba najprej razmisliti o strategiji in taktiki SED oz. pritiska strokovne javnosti. Zdaj nimamo pravega sogovornika. Sodelavca oddelka, ki sta navzoča, sta bolj v vlogi članov SED kot zastopnikov oddelka. Eden od njiju sploh ni bil o ničemer obveščen oz. mu je bila odvzeta beseda, drugi pa je na kolegiju glasoval za novi program?

Kaj je torej namen našega sestanka?

1. Podpreti tiste, ki so bili odrinjeni pri določanju o spremembah. Vendar, kdo sploh so to?
2. Ugotoviti slabosti programa in na tem ali na prihodnjih sestankih sestaviti pretehtane pripombe ali celo alternativni program in pripraviti sestanek s centrom odločanja na oddelku. To bo šele pravi sestanek.

Ugibam:

1. Ali se bo oddelek na naš poziv hotel pogovarjati? Gotovo se bo skliceval na svojo avtonomnost. Mi pa na odgovornost oddelka do celotnega telesa slovenske etnologije. Prognoza je slaba. Dosedanje dogajanje kaže, da oddelek ne priznava SED za svojo strokovno bazo. Pred temi dogodki je bilo z močno udeležbo oddelka ustanovljeno novo Antropološko društvo. Ali bo to društvo zdaj nova strokovna in posvetovalna baza novega oddelka?
2. Oddelek bo na naše vabilo pripravljen na dialog. Izmenjali bomo

pripombe in nato trgovali za njihovo uveljavitev. V tem pogledu je moja individualna izkušnja pozitivna. Sedanji predstojnik oddelka mi je pred kratkim sam ponudil, da bi v novem programu podprl študij vizualne antropologije v večji meri kot doslej. Mislim, da to lahko javno povem, saj bi ostal rad načelen. Borim se za uveljavitev svoje stroke na oddelku, hkrati pa želim ohraniti kritično distanco do zastavljenih sprememb. Vizualna antropologija je bila doslej zastopana v programu z dvema urama fakultativnih vaj. Če želi vodstvo oddelka razširiti zastopanost VA v študijskem programu, to pomeni, da vsaj v tem pogledu gradi na kontinuiteti. In to se mi zdi spodbudno. Ne morem pa si predstavljati, da si zdaj vsak strokovnjak, za katerega se oddelek zanima, posebej uveljavlja mesto svoje stroke v novem programu.

Gre torej za pragmatično kontinuiteto, za pametno naložbo v obstoječe moči in znanje po načelu VIRIBUS UNITIS. Naj se peljejo naprej topografske raziskave in razširitev glavnega predmeta - etnologija Slovencev, toda ne na račun obogatitve predmetnika z novimi predmeti. Za slovensko etnologijo so značilne uporabne usmeritve - konseruatorstvo, muzejstvo. Večina etnologov je zaposlenih v teh dveh panogah. Na tem področju je bilo veliko storjenega. Oddelek je že doslej premalo izkoriščal "feed back" tega nakopičenega znanja, z novo usmeritvijo pa so lahko te izkušnje sploh odrezane. Posledice bo čutil oddelek sam, čutilo pa ga bo tudi slovensko etnološko telo. Zato se ne sprašujem samo, kako naj slovenski etnologi vplivamo na program visokošolskega študija etnologije, ampak tudi, kako bodo vrtoglave in nepremišljene spremembe vplivale na slovensko etnologijo v celoti. Ali so sestavljavci novega programa kaj misli na to? Ali se zavedajo subtilnih povezovalnih procesov?

Naško Križnar